

ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, LÃNG PHÍ LÀ MỘT NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM CỦA CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG

PGS, TS TRƯƠNG THỊ THÔNG *

Trong những năm qua, công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng đã được triển khai thực hiện có hiệu quả, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Qua cuộc vận động đã nâng cao một bước nhận thức của cán bộ đảng viên (CBDV) về nhiệm vụ xây dựng Đảng, đã phát hiện nhiều vụ tham nhũng lớn của tổ chức Đảng và đảng viên, xử lý nghiêm minh không ít CBDV ở các cấp, các ngành, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, với chế độ. Bên cạnh đó, công tác xây dựng Đảng còn nhiều vấn đề bất cập, đặc biệt là tình trạng suy thoái về tư tưởng, đạo đức lối sống, tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí ở một bộ phận không nhỏ CBDV. Trình độ và năng lực lãnh đạo của đội ngũ cán bộ chưa theo kịp yêu cầu sự nghiệp đổi mới đất nước. Ở nhiều nơi, một số vấn đề về công tác cán bộ như đánh giá, tuyển chọn, đề bạt... không thực hiện đúng quy trình, vi phạm chính sách cán bộ. Công tác cán bộ lỏng lẻo, nên có tình trạng cán bộ vi phạm không được phát hiện kịp thời vẫn đề bạt, bổ nhiệm. HNTU¹ 9 (Khóa IX) đã đánh giá: “Kết quả thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) chưa đạt được yêu cầu, chưa tạo được những chuyển biến cơ bản, chưa ngăn chặn và đẩy lùi được tệ quan liêu,

tham nhũng, lãng phí. Tệ tham ô, bòn rút tài sản công, sách nhiễu, lãng phí vẫn tồn tại khá phổ biến ở mức độ và hình thức khác nhau trong đội ngũ cán bộ, bộ máy lãnh đạo và quản lý...¹. Thực trạng đó ảnh hưởng nghiêm trọng đến uy tín của Đảng và là nguy cơ đối với sự tồn vong của đất nước. Đại hội X của Đảng xác định cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí là nhiệm vụ trọng tâm, cấp bách của công tác xây dựng Đảng. Đại hội đề ra 9 phương hướng, giải pháp lớn đối với công tác xây dựng Đảng, trong đó xác định: “Đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí là một nhiệm vụ trọng tâm của công tác xây dựng Đảng, nhiệm vụ trực tiếp, thường xuyên của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội”². Đại hội nêu rõ những yêu cầu, biện pháp mới, phù hợp nhằm đưa cuộc vận động đi vào chiều sâu, trong đó nhấn mạnh những biện pháp đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí có hiệu quả sau đây:

1. Các cấp ủy và tổ chức Đảng cần quán triệt sâu sắc và thường xuyên thực hiện nghiêm túc tự phê bình và phê bình, trong đó tập trung vào các nội dung phòng, chống tham nhũng, lãng phí, gắn chặt nâng cao năng lực lãnh đạo với tăng cường sức chiến đấu; gắn xây dựng Đảng vững mạnh với làm trong sạch

* Học viện CTQG Hồ Chí Minh

THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI X CỦA ĐẢNG

đội ngũ CBDV. Thường xuyên tổng kết, đánh giá kết quả công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng để từ đó rút ra những kinh nghiệm và đề xuất các giải pháp khả thi nhằm duy trì tự phê bình và phê bình trong các cấp ủy và tổ chức Đảng từ Trung ương đến cơ sở thành nề nếp. Trong tự phê bình và phê bình cần loại bỏ cách làm theo phong trào, gạt bỏ nhận thức sai lầm, không đúng quan điểm chỉ đạo của Đảng, cho rằng kết thúc cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng do Đảng phát động từ 19 - 5 - 1999 đến 19 - 5 - 2001 thì dừng lại, không tiếp tục thực hiện tự phê bình và phê bình trong tổ chức Đảng và CBDV theo tinh thần NQTƯ 6 (lần 2) Khóa VIII. Phải tiếp tục quán triệt quan điểm tự phê bình và phê bình trong Đảng là nhiệm vụ thường xuyên, là nguyên tắc, quy luật tồn tại và phát triển của Đảng. Để thực hiện có hiệu quả, tự phê bình và phê bình cần gắn với công tác kiểm tra của tổ chức Đảng, sự giám sát của CBDV và các đoàn thể quần chúng trong hệ thống chính trị. Tự phê bình, phê bình trong Đảng phải dựa trên quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, các quy định của địa phương, đơn vị. Đó là cơ sở để tổ chức đảng và CBDV nhìn nhận lại hành động, phẩm chất, năng lực của mình. Tự phê bình và phê bình là nhằm quán triệt và thực hiện tốt đường lối và không ngừng bổ sung, hoàn thiện đường lối, chính sách của Đảng cho sát với thực tiễn; xây dựng tổ chức Đảng và đội ngũ CBDV ngày càng trong sạch, vững mạnh, đoàn kết thống nhất. Yếu tố quyết định để tự phê bình và phê bình đạt hiệu quả là mỗi người phải có tâm trong sáng, vì tập thể, vì sự tiến bộ của đồng chí, đồng nghiệp. Chỉ có như vậy, trong tự phê bình và phê bình, người đảng viên mới giữ được thái độ trung thực, thẳng thắn, chân thành. Ngược lại, nếu mang nặng chủ nghĩa cá nhân trong tự phê bình, phê bình thường dẫn tới hiện tượng giấu khuyết điểm, tâng bốc thành tích, ưu điểm, mượn dịp để xu nịnh cấp trên, vu cáo nhằm hạ uy tín đồng chí, đồng nghiệp không ăn cánh

với mình... Làm như vậy, khuyết điểm chỉ nặng thêm, nội bộ thêm mất đoàn kết, cục bộ, bè phái. Để đạt chất lượng, hiệu quả, phải kết hợp chặt chẽ tự kiểm điểm, tự phê bình với phê bình. Bởi tự mình không thể nhìn nhận hết tất cả ưu, khuyết điểm của bản thân mà phải có sự đánh giá, nhìn nhận khách quan của đồng chí, đồng nghiệp. Vì vậy, người đảng viên cần khiêm tốn, cầu thị, lắng nghe, tiếp thu ý kiến góp ý, phê bình của người khác thì mới không ngừng tiến bộ. Trong phê bình, cần tránh cách làm cục đoan, vô tổ chức, không thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ, phê bình vượt cấp, với ý đồ cá nhân. Tự phê bình và phê bình thường xuyên, thành nề nếp trong sinh hoạt Đảng sẽ khắc phục được tình trạng trên. Trong sinh hoạt thường kỳ của các tổ chức Đảng phải có nội dung tự phê bình, phê bình đối với tập thể và từng đảng viên. Đặc biệt, đảng viên là lãnh đạo có liên quan đến tài chính, tài sản, đất đai, công tác tổ chức cán bộ cần phải báo cáo các hoạt động chính trong các lĩnh vực trên trong từng thời gian để tổ chức Đảng và đảng viên biết để theo dõi và phát hiện sai phạm.

2. Một trong những giải pháp phòng, chống tham nhũng, lãng phí hiệu quả là: "Coi trọng giáo dục chính trị tư tưởng, tự tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ, đảng viên; công tác quản lý cán bộ, đảng viên của tổ chức Đảng...". Các tổ chức Đảng cần phát huy tinh thần tự giác, tự tu dưỡng, rèn luyện với công tác giáo dục, bồi dưỡng đạo đức cách mạng của CBDV. Điều cốt yếu, mang tính quyết định là bản thân người đảng viên tự nhận thức, tự giác tu dưỡng, rèn luyện và sửa chữa khuyết điểm. Trong công tác lãnh đạo, quản lý, nếu người cán bộ lãnh đạo thiếu tinh thần trách nhiệm, không sâu sát công việc sẽ dẫn tới tình trạng buông lỏng quản lý, xa rời quần chúng, người làm tốt không được ghi nhận, người vi phạm không bị phát hiện, xử lý. Do vậy, phát huy ý thức tự giác, tự tu dưỡng, rèn luyện của CBDV là một biện pháp phòng, chống tham nhũng, lãng phí hữu hiệu nhất.

Tổ chức Đảng phải thường xuyên quan tâm giáo dục chính trị tư tưởng, đạo đức cách mạng cho CBDV; tổ chức cho CBDV học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tổ chức quán triệt quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh cần phân loại đối tượng để có nội dung và phương pháp truyền đạt phù hợp. Học tập tư tưởng Hồ Chí Minh, trước hết là học tập đạo đức cách mạng, phong cách làm việc của Người. Các tổ chức Đảng cần có kế hoạch định kỳ kiểm điểm việc thực hiện *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh về nâng cao đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân... gắn với phân công nhiệm vụ đảng viên, công chức và đề cao trách nhiệm công dân. Đẩy mạnh đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí... trước hết cần tập trung vào đội ngũ cán bộ lãnh đạo, chủ chốt của tổ chức Đảng, chính quyền các cấp, các ngành vì chỉ họ mới có điều kiện, cơ hội để lợi dụng chức vụ, quyền hạn để tham nhũng.

3. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của tổ chức Đảng, thanh tra Nhà nước, giám sát của các đoàn thể nhân dân. Đây là một trong những biện pháp hữu hiệu phòng, chống tham nhũng, lãng phí. Từ thực tiễn kinh nghiệm công tác kiểm tra, Đảng ta đã khẳng định: Kiểm tra là chức năng lãnh đạo của Đảng; không kiểm tra coi như không có lãnh đạo. Công tác kiểm tra góp phần nâng cao hiệu quả lãnh đạo của Đảng, làm cho bản thân Đảng không ngừng phát triển vững mạnh. Tại Đại hội X, Đảng đã bổ sung thêm chức năng giám sát, tạo điều kiện thuận lợi để ủy ban kiểm tra các cấp tiến hành kiểm tra các tổ chức và cá nhân có dấu hiệu vi phạm, nhằm ngăn chặn kịp thời những hành vi có biểu hiện quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Đối với tổ chức đảng, cấp ủy, ban thường vụ cấp ủy, ủy ban kiểm tra, các ban của Đảng, bên cạnh coi trọng kiểm tra, giám sát thường xuyên, khi thấy có dư luận của quần chúng về sai phạm hoặc có dấu hiệu

vi phạm thì phải tiến hành kiểm tra kịp thời. Kết hợp kiểm tra của tổ chức Đảng nơi công tác với giám sát ở nơi cư trú; kết hợp kiểm tra của Đảng với thanh tra của Nhà nước, của cơ quan kiểm toán và các tổ chức quần chúng... nhằm phát hiện vi phạm để có biện pháp xử lý nghiêm minh.

4. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả hơn nữa quy chế dân chủ ở cơ sở nhằm công khai, minh bạch các hoạt động của tổ chức Đảng, chính quyền, các tổ chức quần chúng, đội ngũ đảng viên. Đặc biệt, công khai về thu - chi ngân sách và các nguồn tài chính khác của cơ quan, kê khai về mua sắm trang thiết bị, vật tư, tài sản, xây dựng cơ bản... Công khai các chế độ, chính sách đối với cán bộ công chức như nâng ngạch, các phụ cấp, tuyển dụng, bổ nhiệm, chính sách đào tạo, đi nước ngoài... Đồng thời, kiên quyết xoá bỏ những chế độ, chính sách mang tính đặc quyền, đặc lợi, không công bằng đối với các loại cán bộ. Hoàn thiện hệ thống pháp luật, đặc biệt là luật phòng, chống tham nhũng và các cơ chế chính sách về kinh tế, tài chính, cơ chế giám sát, cơ chế phòng ngừa, cơ chế phân biệt của các tổ chức đoàn thể. Cải cách hành chính mạnh mẽ, sử dụng công nghệ thông tin hiện đại, tăng cường quyền lực cho cơ quan chuyên trách chống tham nhũng và nghiêm khắc trừng phạt đối với các hành vi vi phạm là những biện pháp giúp chống tham nhũng, lãng phí có hiệu quả cao. Những kẻ tham nhũng, lãng phí, gây thiệt hại tài sản của Nhà nước phải bị trừng trị thích đáng, không kể người đó giữ chức vụ nào. Những thành công của các quốc gia trong đấu tranh với tệ nạn này cũng là những kinh nghiệm quý để Việt Nam có thể tham khảo, vận dụng trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí hiện nay.

1. Đảng cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ chín Ban Chấp hành Trung ương Khóa IX*, CTQG, H, 2004, tr. 126

2, 3. Đảng cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X*, CTQG, H, 2006, tr. 286 - 287, 287.